

Dünya Bankası-Nükleer Enerji İş Birliği

Yoksullar İçin Nükleer Enerji

Hazırlayan:

Yüksel Atakan, Dr. Radyasyon Fizikçisi, Almanya, ybatakan4@gmail.com, 20.07.2025 /1/

Dünya Bankası ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA), gelişmekte olan ülkelerde nükleer enerjiyi destekliyor. İş birliği, yoksullukla mücadele için güvenilir bir enerji arzı vaat ediyor.

Havaya temiz su buharının yükseldiği bacalar, reaktör bacaları olmayıp, 3.devre radyoaktifitesiz soğutma suyu kuleleridir. Reaktör bacaları soldaki ince bacalardır.

Dünya Bankası, gelecekte nükleer enerji projelerini finanse etmek ve bu amaçla Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) ile iş birliği yapmak istiyor. Dünya Bankası Başkanı Ajay Banga ve IAEA Genel Direktörü Rafael Grossi, geçenlerde Paris'te bu doğrultuda bir anlaşma imzaladı. Dünya Bankası, şimdiye kadar sadece 1950'lerin sonunda İtalya'da bir reaktörün finansmanına ortak olarak tek bir nükleer santral projesine destek vermişti.

Bu karar için Dünya Bankası Yönetim Kurulu'ndan bir politika değişikliği onayı alınmadı; kurul, somut kredi başvuruları geldiğinde konuyu ele alacak. Bu yeni yönelimin arkasındaki itici güçler, IAEA'nın yanı sıra ABD ve Fransa oldu. Ancak Banga'nın da bu fikre sıcak baktığı belirtiliyor. Dünya Bankası Başkanı, yoksullukla mücadelede güvenilir enerji arzının kritik olduğunu düşünüyor. İş imkanları, sağlık sistemleri, eğitim, temiz su, kamu güvenliği ve daha pek çok şey elektriğe ihtiyaç duyuyor. Banga'ya göre, günde birkaç saat ışık ve vantilatör çalıştıran bir enerji yeterli değil:

"Burada, insan onuruna yakışır bir yaşam sağlayan, istihdam yaratan ve girişimciliği teşvik eden bir enerji arzından bahsediyoruz. Dünya Bankası Grubu için bu, güvenilir ve uzun vadeli bir temel yük enerjisi anlamına geliyor."

Banga'nın bu sözleri, birçok sivil toplum kuruluşunun Afrika için çözüm olarak öne sürdüğü güneş ve rüzgar enerjisinin bu ihtiyaçları karşılamadığına işaret ediyor. Bununla birlikte, Dünya Bankası'ndan yapılan açıklamada, enerji sektörünün karbonsuzlaştırılması ve yenilenebilir enerjinin teşvik edilmesinin öncelik olmaya devam ettiği vurgulandı.

Düşük Emisyonlu, Uygun Maliyetli Bir Kaynak

Dünya Bankası'na göre, gelişmekte olan ülkelerde elektrik tüketimi önümüzdeki 10 yılda iki katına çıkacak. Artan talebi karşılamak için yılda yaklaşık 630 milyar dolar yatırım yapılması gerekiyor. IAEA, Dünya Bankası'na nükleer güvenlik ve atık yönetimi konusunda uzmanlık kazandırmak ve iki alanda danışmanlık yapmak için destek olacak:

1. **Mevcut nükleer santrallerin ömürlerinin uzatılmasının finansmanı** – Dünya Bankası, bunları düşük emisyonlu ve maliyet açısından verimli bir enerji kaynağı olarak görüyor.
2. **Küçük modüler reaktörlerin inşasının teşviki** – Dünya Bankası, bu reaktörlerin daha düşük kurulum maliyetleri nedeniyle gelişmekte olan ülkelerde yaygınlaşması için büyük bir potansiyel taşıdığını belirtiyor.

Grossi, diğer kalkınma finansmanı kuruluşlarının da Dünya Bankası'nın bu adımını takip edeceğini öngörüyor. Şu anda 31 ülke nükleer santral işletiyor ve bu santraller, küresel elektriğin %9'unu ve düşük karbonlu enerjinin dörtte birini üretiyor. Dünya Bankası'na göre, 30'dan fazla ülke – çoğu gelişmekte olan ülkeler – nükleer enerjiyi benimsemeyi düşünüyor veya bu yönde adımlar atmaya başladı.

Nükleer Hedefi Olan Yoksul Ülkeler

- Mısır (inşa halinde 4 reaktör)
- Bangladeş (inşa halinde 2 reaktör)

Nükleer Enerji Planlayan Diğer Ülkeler

Cezayir, Azerbaycan, Etiyopya, Estonya, Gana, Endonezya, Kenya, Laos, Fas, Nijerya, Filipinler, Ruanda, Sri Lanka, Sudan, Tayland ve Suudi Arabistan.

Kaynak

/1/ FAZ 27.06.2025